

7/4256
G.K. 117

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

.../.../2016
03 Ağustos 2016

Sayı :30824082-610/ 4413
Konu : İstanbul Milletvekili
Garı PAYLAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) TBMM Başkanlığı'nın 27/04/2016 tarihli ve 43452547-120.07-32634 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 11.05.2016 tarihli ve 31853594-610-2-998-1903 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Garı PAYLAN'ın Sayın Başbakanımıza yöneltmiş olduğu, Sayın Başbakanımızın da Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri TBMM 7/4256 Esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (2 Sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN GARO PAYLAN'IN
TBMM 7/4256 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

25 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan, Bakanlar Kurulu'nun 2016/8659 sayılı "Diyarbakır İli, Sur İlçesinde İlan Edilen Riskli Alan Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar"ıyla Diyarbakır'ın Sur ilçesindeki 6.300 parsellik alan için "acele kamulaştırılma" kararı çıkmıştır. Bu bağlamda;

1-Diyarbakır'n Sur ilçesi için alınan "acele kamulaştırma" kararının gerekçesi nedir?

2-Kamulaştırma kararı alınan alanda ne gibi bir uygulama yapılacaktır?

3-Sur ilçesinde yaşayan vatandaşların mülkiyet hakları nasıl korunacaktır?

4-Kamulaştırma kararı alınan yerler arasında Ermeni ve Süryani vakıflarına ait ve manevi değeri ölçülemeyecek kadar büyük olan Ortadoğu'nun en büyük Ermeni kilisesi Surp Giragos Ermeni Kilisesi, Surp Sarkis Ermeni Kilisesi, Mar Petyun Keldani Kilisesi, Süryani Meryem Ana Kilisesi ve Protestan Kilisesi'nin de bulunduğu bilgisi doğru mudur?

5-Kamulaştırılma kararı alman söz konusu yapılar hangi kriterlere göre, hangi kanuna istinaden, Bakanlar Kurulu kararında belirtildiği gibi "riskli alan sınırları içerisine" girmiştir?

6-Söz konusu ibadethaneleri "riskli alan" olarak belirleyen veriler, raporlar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?

7-Söz konusu ibadethaneler kamulaştırıldığı takdirde akıbeti ne olacaktır? Hangi amaçla kullanılacaktır?

8-Azınlık vakıflarına ait kiliselerin ve gayrimenkullerin kamulaştırma kararının iç hukuka ve Lozan Antlaşması'na uygun olduğunu düşünüyor musunuz?

9-Azınlık vakıflarının mallarının iadesi konusunda irade beyanında bulunan bir hükümet olarak bu adımın, önceki politikalarınızla çelişki arz ettiğini düşünüyor musunuz?

CEVAP:

6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun kapsamında Diyarbakır İli, Sur İlçesi sınırları içerisinde bulunan "Suriçi Bölgesi"nin tarihi özelliğini kaybederek çöküntü alanı haline gelmesi, zemin üzerindeki yapılaşmalar nedeniyle can ve mal kaybı riski taşımasından dolayı yaklaşık 187 hektarlık alan, 22/10/2012 tarihli ve 3900 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden "Riskli Alan" ilan edilmiştir. Alanda gerçekleştirilecek dönüşüm uygulamaları ile can ve mal güvenliğinin sağlanması, riskli yapılardan kaynaklanacak afet risklerinin azaltılarak ülkemizin önemli kültürel zenginlikleri arasında bulunan alanda taşınmaz kültür varlıklarının restorasyon, bakım-onarım, güçlendirme, iyileştirme, sağlıklılaştırma gibi yapılacak müdahalelerle bölgeye kazandırılması amaçlanmaktadır.

Suriçi Bölgesi, 1988 yılında Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun kararıyla 1.Derece Kentsel Sit Alanı ilan edilmiş ve sit statüsü kazanmış olup, 2001 yılında Sur Koruma

Alanı belirlenmiştir. Diyarbakır Kentsel Sit Koruma Amaçlı İmar Planı, 2008 yılında Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tarafından askıya alınarak, yeni Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmıştır. Suriçi Bölgesi için hazırlanan Koruma Amaçlı İmar Planı, 2012 yılında Koruma Bölge Kurulu'nun da uygun görüşüyle onaylanıp yürürlüğe girmiştir. Alanda gerçekleştirilecek koruma ve yenileme uygulamaları, söz konusu plana göre yapılacaktır. Yapılacak uygulamalar ile gerekli kültür varlıklarının değerleri yitirilmeden gelecek nesillere aktarılmasına, özgün dokusuna tamamen aykırı olan, can ve mal güvenliği açısından risk altında olan niteliksiz yapıların yıkılarak tarihi yapılara ve yöresel mimariye uygun olarak yenilenmesi suretiyle bölgenin hem kent kültürüne hem de dünya mirasına kazandırılmasına yöneliktir.

Koruma Amaçlı İmar Planı, parsel ölçeğinde avlulu düzen yapılaşma önerileri içeren, tescilli Anıtsal Kültür Varlığı ve Sivil Mimarlık Örneği yapılar ile Çevresel Açından Değerli yapıların korunmasını, yeni kentsel donatı alanlarını öngörmektedir. Dolayısıyla alandaki kiliselerin plan kararlarına bakıldığında birçoğunun Anıtsal Kültür Varlığı olduğu görülmekte olup, bu yapılara yönelik her türlü fiziksel müdahale, bakım, onarım, projelendirme, işlev değişikliği konularında Koruma Bölge Kurulu kararına başvurulması zorunlu kılınmıştır.

Ayrıca söz konusu plan ve plan kararları incelendiğinde alanda var olan ibadet amaçlı kiliselerin özgün işlevlerine uygun biçimde restorasyonlarının yapılması ve farklı bir işlevin yüklenmemesini esas almaktadır. Dolayısıyla Koruma Amaçlı İmar Planı kararları doğrultusunda gerçekleştirilecek koruma ve yenileme uygulamalarında, kiliselerin kullanımına herhangi bir mani olmamakla birlikte aksine ibadetlerini daha iyi mekânlarda ihya edebilme fırsatı verilecektir. Bu sebeplerle, Suriçi Bölgesi'nde alınan kamulaştırma kararı sonucunda alandaki kültürel mirasın yok edilmesi ve kiliselerin kapatılması söz konusu değildir.

Son dönemlerde bölgede gerçekleşen terör olaylarından dolayı Suriçi Bölgesi büyük zarar görmüştür. Alandaki çalışmalarda temel hedef öncelikle vatandaşlarımızın uğradığı zararların giderilmesi, vatandaşlarımızın sağlıklı ve güvenli alanlarda yaşamlarını devam ettirmelerini sağlamaktır. Yaşanan olaylar nedeniyle zarar gören bölgede güvenliğin sağlanması ile birlikte taşınmazların tahliyesi, yıkımı ve akabinde yeni yapıların yapımının bir an önce başlatılması ve bitirilmesinin zaruri olması, alanda yaşanan mağduriyetlerin biran önce giderilmesi, alanda anlaşma sağlanan parsellerde altyapı uygulamalarına başlanılmış olması ve altyapı uygulamalarının bütüncül bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için alan bütününde çalışma imkânının sağlanmasının gerekmesi, koruma ve yenileme çalışmalarının süratle gerçekleştirilebilmesi için kamulaştırma kararı alınmış olup, karar tüm alanı kapsamamakla birlikte tahribatın büyük olduğu alanları içermektedir. Dolayısıyla yaşanan terör olayları sonucunda alanda birçok kültürel değere sahip yapıların hasar almış, hatta yıkılmış olduğu ortadadır. Tarihsel ve kültürel değerlerin yok olmadan kentte ve kentliye kazandırılması amacıyla koruma ve yenileme uygulamaları ivedilikle gerçekleştirilmelidir.

Bu kapsamda, alanda yapılacak tüm çalışmalar ile birlikte kentimiz yeniden planlanacak, kentsel donatılar anlamında standartların üzerine çıkarılması sağlanacaktır. Bununla birlikte tarihi değerlerinin korunması ve ön plana çıkarılması, kültürel yapılarının ve sosyal dokularının devamı sağlanıp gelecek nesillere aktarılması, sosyal yapıya uyumlu, yöresel unsurları barındıran, sağlıklı ve güvenli yaşama alanlarının oluşturulması için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Ayrıca Bakanlığımızın dönüşüm projelerinde önem verdiği noktalardan biri de, toplumsal sorunlara yol açan nedenleri ortadan kaldırmak, insan ve toplum bünyesine zarar veren alışkanlıkları engelleyebilmek, komşuluk ilişkilerini geliştirmek ve alanda yaşayanları bütünleştirebilmektir.

Ayrıca, konuyla ilgili kuruluş olan Dışişleri Bakanlığı ile Başbakan Yardımcılığı (Vakıflar) ndan da bilgi istenilmiş olup, Bakanlığımıza iletilmesi akabinde, tarafınıza gönderilecektir.